

Riedsútstel

It Debat	: 11 september 2025
Agindapunt	: 5
Status	: Opiniërend
Program	: 7 – Volksgezondheid en milieu
Portefúljehâlder	: T. Willemsma
Amtner	: S. Minnema – Van der Weg
Bylage	: 1. Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025 en concept grondstoffenbeleid vanaf 2026 2. Resultaten DENK MEE enquête 3. Infografic – Wat doen wij met uw afval 4. Uiteenzetting oud papier inzameling – voorgestelde maatregel en huidige situatie
Saak- en stiknûmer	: 2025062410005 en 25ZG289584

Underwerp

Eindevaluatie grondstoffenbeleid 2020-2025 en concept grondstoffenbeleid vanaf 2026

Koarte ynhâld

Met trots en enthousiasme informeert het college de raad over de gewenste en bereikte resultaten van het Grondstoffenbeleid 2020-2025. Het college is echt heel content met de stappen die door het team zijn gezet en de resultaten die zijn bereikt, met daarin vooral ook de grote medewerking door onze inwoners.

Deze informatie geeft uitvoering aan de wens van de raad om inzichtelijk te maken wat de resultaten en effecten van vastgesteld beleid te meten (motie M-3-9-19 - inzichtelijk maken van resultaten / effecten).

Zoals op 19 september 2019 vastgesteld door de raad is aan het eind van de beleidsperiode van het grondstoffenbeleid 2020-2025 geëvalueerd.

Het is tijd om even stil te staan, achterom te kijken, om ons heen te kijken wat er in de afvalomgeving is veranderd en indien nodig onze route aan te vullen om ons pad met ferme pas te vervolgen – “Op nei in sirkulêre ekonomy”! Voor de eindevaluatie en het Grondstoffenbeleid vanaf 2026 verwijzen wij u naar het bijgaande document de “Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025 en vaststelling Grondstoffenbeleid vanaf 2026”.

Het onderhavige stuk bestaat uit twee delen:

Het eerste deel beschrijft de eindevaluatie van het grondstoffenbeleid 2020-2025.

Het tweede deel beschrijft het conceptbeleid vanaf 2026.

Deze delen zijn apart van elkaar te lezen.

De inhoud van de eindevaluatie is bedoeld om de raad te informeren over de bereikte resultaten van het Grondstoffenbeleid 2020-2025.

Het Grondstoffenbeleid vanaf 2026 wordt opiniërend en besluitvormend ter behandeling aan de raad aangeboden.

Dit onderwerp valt onder programma 7, afvalinzameling.

Foech fan de ried / kolleezje

De raad is kaderstellend en het college uitvoerend.

Taljochting

Het college legt op grond van de eindevaluatie en het concept-grondstoffenbeleidsplan 2026 (Hoofdstuk 7) graag de volgende vragen opiniërend voor aan de raad:

- Wat vindt de raad van de doelstelling voor 2035 zoals omschreven in paragraaf 7.1 van het concept-grondstoffenbeleid?
- Wat vindt de raad van het uitgangspunt om de huidige inzamelwijze (frequentie gestuurd scheiden) voort te zetten?
- Wat vindt de raad van de voorgestelde maatregel in paragraaf 7.4 om inzameling van het oud papier en karton per 1 januari 2027 van alle huishoudens middels een minicontainer (240L) aan huis met een inzamelfrequentie van 1x in de 4 weken te verzorgen?
De maatregel over de wijziging van de oud papier inzameling vraagt meer informatie. In bijlage 4 bij onderhavig raadsvoorstel is deze informatie opgenomen. "Uiteenzetting oud papier inzameling – huidige situatie en voorgestelde maatregel".
- Wat vindt de raad van de voorgestelde maatregel in paragraaf 7.5. om de wekelijkse frequentie van inzameling bioafval te verlengen van 1 november naar 1 december?
- Wat vindt de raad van de voorgestelde maatregel in paragraaf 7.6 om een extra sortibak tegen betaling alleen nog te verstrekken aan huishoudens vanaf 4 personen?

Met het stuk "Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025 en Grondstoffenbeleid vanaf 2026" staan we stil bij het Grondstoffenbeleid, kijken we waar nu staan en hoever we zijn gekomen. Om vervolgens vooruit te kijken en door te stappen met het Grondstoffenbeleid vanaf 2026, en:

- Leggen we onze ambities vast op het gebied van inzameling en recycling van huishoudelijk afval;
- Beschrijven we welke maatregelen in de komende jaren een bijdrage gaan leveren aan het realiseren van onze doelen;
- Geven we inzicht in de verwachte effecten op milieu, service en kosten;
- Leggen we de vervolg maatregelen vast van de uitvoeringsplanning vanaf 2026;

Het voorstel past in het ingezet beleid.

De gemeente heeft een zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval. Dit is vastgelegd in de Wet milieubeheer (artikel 10.21 t/m 10.29). Het beleid is vastgelegd in Grondstoffenbeleid.

Het landelijke beleid is dat de doelstelling dat de economie in 2050 volledig circulair is.

In 2021 heeft de raad de duurzaamheidsagenda Tytsjerksteradiel vastgesteld. "Duorsum Tegearre dwaan" en de Friese Energiestrategie. De doelstelling voor Tytsjerksteradiel is in 2040 energieneutraal te zijn. De behaalde resultaten met het Grondstoffenbeleid zijn onderdeel van en draagt bij aan de duurzaamheidsagenda.

Het Grondstoffenbeleid is ons beleidsdocument om invulling te geven aan de wettelijke taken met als grondslag de Wet Milieubeheer (artikel 10) op het gebied van afvalinzameling. Ook is het onderdeel van de uitwerking van de duurzaamheidsagenda.

Om gemeenten te helpen de nodige stappen te zetten richting een circulaire economie heeft de rijksoverheid het programma VANG – Huishoudelijk Afval 2015-2025 ontwikkeld.

Dit programma was tot en met 2020 vooral gericht op meer gescheiden inzameling van grondstoffen en minder restafval (100 kg per inwoner per jaar in 2020 en 30 kilo in 2025). In Uitvoeringsprogramma VANG 2021-2025 staat een uitwerking van de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen met concrete doelstellingen voor de komende jaren voor de recycling van ingezamelde grondstoffen. Deze Europese richtlijn bevat recyclingdoelstellingen voor stedelijk afval: dit is niet alleen het afval van huishoudens, maar ook van kantoren, winkels en diensten.

Op basis van deze Europese richtlijn luiden de Nederlandse doelstellingen voor stedelijk afval voor de komende jaren als volgt:

- 2025: 55% recycling*
- 2030: 60% recycling*
- 2035: 65% recycling*

*Een gemiddeld recyclepercentage voor Nederland van 55% betekent dat van elke 100 kg huishoudelijk afval die inwoners aanbieden uiteindelijk 55 kg daadwerkelijk wordt ingezet als grondstof voor nieuwe producten.

Als gemeente hebben we geen zicht op het afval van kantoren, winkels en diensten; dit valt ook buiten onze zorgplicht. We kiezen ervoor om in dit grondstoffenbeleid de Europese recycledoelstellingen te hanteren voor (alleen) het huishoudelijk afval van onze inwoners.

We hebben als gemeente twee manieren om tot meer recycling van grondstoffen te komen:

1. door meer grondstoffen gescheiden in te zamelen die nu nog in het restafval verdwijnen;
2. door de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen te verbeteren (minder vervuiling, minder stoorstoffen).

Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025:

De meeste maatregelen van het Grondstoffenbeleid zijn inmiddels uitgevoerd. De voorbereiding op en de uitvoering van de invoering van de belangrijkste maatregel "Frequentie Gestuurd scheiden" vanaf 1 januari 2021 is vrij geruisloos verlopen, ondanks het invoeren van deze ingrijpende maatregel voor inwoners tijdens diverse lockdowns.

De nog niet gerealiseerde maatregelen en de maatregelen vanaf 2026, zijn de basis voor het Grondstoffenbeleid vanaf 2026.

Grondstoffenbeleid vanaf 2026

Het is nodig om op onderdelen de afvalinzameling zo aan te passen zodat een volgende stap gezet kan worden in de afvalpreventie en afvalscheiding om zo de VANG kilo's verder te beperken, het scheidingsresultaat verder te verbeteren om een zo hoog mogelijk recyclingresultaat te behalen.

De doelstellingen voor 2035 zijn:

Richting 30 kg per inwoner per jaar verbrand fijn huishoudelijk afval*
90% afvalscheiding
én
Recyclingpercentage van 65% in 2035
als tussenstap naar een circulaire economie (volgens de R-ladder)

* Dit is het afval wat overblijft na nascheiding van het afval uit de sortibak en op de milieustraat (100% van de groot huishoudelijke container en 50% van het ongesorteerd bouwafval).

Het nieuwe beleid levert een lastenverlichting op voor inwoners via de afvalstoffenheffing (ASH), vergeleken met wanneer we als gemeente geen vervolgmaatregelen vanaf 2026 uitvoeren. Zoals opgenomen in Hoofdstuk 7, zullen er minder kosten worden gemaakt die leunen op de afvalstoffenheffing (ASH). Dit betekent dat de ASH voor een één- en meerpersoonshuishouden respectievelijk € 1,72 en € 2,46 zal worden verlaagd.

De maatregelen die de meeste impact hebben of kosten vragend zijn, zijn in hoofdstuk 7 van de "Eindevaluatie Grondstoffenbeleid 2020-2025 en Grondstoffenbeleid vanaf 2026" uitgewerkt. Dit zijn de volgende maatregelen:

- Inzameling oud papier en karton (OPK) per 1 januari 2027 ontvangen alle huishoudens een minicontainer (240L) aan huis met een inzamelfrequentie van 1x in de 4 weken;
- Bioafval: wekelijkse inzameling van 1 maart tot 1 december, twee-wekelijkse inzameling 1 december tot 1 maart;
- Beperken en terugnemen 2e sortibak voor huishoudens van 1 t/m 3 personen.

De maatregel over de wijziging van de oud papier inzameling vraagt meer informatie. In bijlage 4 is deze informatie opgenomen. "Uiteenzetting oud papier inzameling – huidige situatie en voorgestelde maatregel".

De andere maatregelen zijn uitgewerkt in de Eindevaluatie en het Grondstoffenbeleid vanaf 2026. De voorgestelde maatregelen met een geringe impact voor inwoners/politiek en waarvoor geen middelen nodig niet nader uitgewerkt in het beleidsstuk.

Graag presenteren we de resultaten in het Iepen Podium voorafgaande aan de opiniërende behandeling van dit onderwerp.

Burgum, Datum 19 augustus 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

dhr. drs. J. Krul

mevr. C. Schokker-Strampel